

Fremmedvann – målinger, analyser og tiltak

Teori og erfaringsdeling – mandag 15. september 2025

Kl. 08.30-08.50	Registrering og kaffe
Kl. 08.50-09.00	Velkommen, mål for dagen og litt om Vannsenderet
Kl. 09.00-09.30	Generell innføring i temaer og begreper <i>v/Oddvar Lindholm, NMBU</i> Problemer og ulemper ved fremmedvann, kildene til fremmedvann, situasjonen i Norge og andre land, kartlegging av problemet, tiltak mot fremmedvann.
Kl. 09.30-10.00	Regelverk og krav fra myndigheter <i>v/Kristin Jenssen Sola, Norsk Vann</i> Krav fra Statsforvalter, Norsk Vanns strategi, Avløpsforskriften, hjemmel for frakobling av taknedløp etc.
Kl. 10.00-10.10	Pause
Kl. 10.10-10.40	Virkningen av fremmedvann på renseanlegg og utslipp av forurensninger <i>v/Harsha Ratnaweera, NMBU</i> Temperatur på vannet, fortynnet vann, økt gjennomstrømning m.m.
Kl. 10.40-11.10	Erfaringer fra Bergen kommune <i>v/Robert Styve, Bergen kommune</i> Hvilke problemer medfører fremmedvannet for Bergen? Hvilke mål har Bergen? Prioriterte tiltak.
Kl. 11.10-12.00	Lunsj

Kl. 12.00-12.30	Grunnlag for tiltaksanalyser og bestemmelse av innsatsnivå <i>v/Sabina Przybylska-Wolanin, Asker kommune</i> Hvor mye målinger trengs før en plan kan utarbeides? Hvordan bestemme optimalt innsatsnivå? Resultater av innsatsen.
Kl. 12.30-13.00	Bruk av datamodeller for RDI-analyser <i>v/Katrine Marsteng Jansen, HIAS</i> Hva er fordelene ved bruk av slike modeller?
Kl. 13.00-13.10	Pause
Kl. 13.10-13.40	Erfaringer fra Fredrikstad kommune <i>v/Rune Hansen, Fredrikstad kommune</i> Feltarbeider. Frakobling av taknedløp m.m. Effekt av tiltakene.
Kl. 13.40-14.10	Erfaringer fra Porsgrunn kommune <i>v/Henning Jarl Haukedal, Porsgrunn kommune</i> Målinger, kost/nytte beregninger av ulike tiltak, langtidsplaner m.m.
Kl. 14.10-14.20	Pause
Kl. 14.20-14.50	Fremmedvann i Oslo <i>v/Lars Hem, Oslo kommune</i> Med Midgardsormen har Oslo tatt mer overvann og fremmevann inn i rør og tilført renseanlegget. Hvorfor har Oslo her gått "mot strømmen"? Hva er gjort og hvorfor? Hva er konsekvenser og fordeler?
Kl. 14.50-15.20	Utstyr for måling av vannføring og nedbør <i>v/Lothar Dören, NVE</i> Alternativer, nøyaktighet på målingene, drift av målerne m.m.
Kl. 15.20-15.30	Pause
Kl. 15.30-16.00	Diskusjon og avslutning <i>v/Sigurd Grande, Vannsenteret</i> Hvor trykker skoen, hvordan komme videre - inntrykk fra erfaringsdelingen. Hvordan omsette teori og analyser til beslutning om å sette inn tiltak. Noe å bite i før vi drar hver til vårt.